

Toimittajalta.

Toimittajalle tehdään välistä huomautuksia ja kysymyksiä, ja välistä niissä kosketellut asiat ovat sitä laatua, että voivat huvittaa ja hyödyttää suurempaakin ystäväpiiriä.

– Kuulehan, P. E., sanoi äsken muuan suorasukainen totuudenetsijä, – mikä hiton yliopisto se on, josta puhutaan viime Ruusu-Ristissä? Siinäkö muka Valkoisen Veljeskunnan mestarit jakavat diplomeja ja tohtorintitteleitä. Jos asiassa on perää, täytyisi miehen saada dollareita mistä tahansa, jotta voisi matkustaa ja lukea itsensä edes Valkoisen Veljeskunnan maisteriksi!

– Tarkoitat sitä kalifornialaista yliopistoa, jonka „Kansan kirkko“ (The Temple of the People) niminen teosofinen seura perustaa ja jonka kanslerina on tohtori Ortega?

– Sitä niin. Ei suinkaan se ole paljasta humbugia.

– Muistuu mieleeni teosofinen episodi, joka tapahtui muutamia kymmeniä vuosia sitten. Eräs herrasmies, Adyar T. S:n jäsen, joka nimitti itseään kreiviksi, matkusteli Amerikassa, kävi teosofisissa loosheissa ja tarjosi opetusta salatieteessä. Hän sanoi olevansa Salaisen Veljeskunnan Himaalaja-looshin jäsen ja näytteli halukkaille komeat diplominsa salaperäisine kirjoituksineen, merkkeineen ja sinetteineen. Hän sai tietysti oppilaita ja ansaitsi rahaa suuret määrät, sillä hänen opetuksensa oli melko kallista. Sitä paitsi hän lainasi jäseniltä rahaa, varakkaammilta huomattavia summia – veljeskunnan yleisiin tarkoituksiin, – kunnes hän aina äkkiä katosi paikkakunnalta. Lopulta joku hädissään kirjoitti T. S:n presidentille, eversti Olcottille, kysyen kenen mestarin lähettämä salaperäinen kreivi oli, ja Olcott, joka tunsikin miehen ennestään, oli vihdoinkin tilaisuudessaan varoittamaan loosheja vastaanottamasta häntä ja rahoja antamasta „kreiville“, joka oli vanhastaan tunnettu huijari.

– On sekin hävytöntä, kun pyhistä asioista tehdään pilkkaa tuolla tavalla.

– Sanohan muuta, mutta nykyisessä maailmassa palvotaan mammonaa monella tavalla. Ja ihmiset – totuudenetsijätkin – ovat herkkäuskoisia, ja kuka heistä ei mielellään tulisi „vihityksi“ mestarien veljeskuntaan?

– Onko siis nyt tämä kalifornialainen yliopistokin samanlaista humbugia?

– Sitä en usko. Onhan sen takana arvossa pidetty vanha seura. The Temple of the People on niitä judgeläisiä seuroja, jotka syntyivät ensimmäisen Judge-seuran osina ja jälkeläisinä, kun Mrs. Tingley yhdestä semmoisesta – ja suurimmasta – osasta muodosti n. s. „Yleisen Veljeyden“. „Kansan kirkon“ yliopisto on epäilemättä rehellinen ja amerikkalaisiin oloihin nähden pätevä hanke.

– Mutta mitä sitten ovat nuo Valkoisen Looshin diplomit ja tittelit?

– Jos luet uutisen sanat oikein, huomaat Ortegan sanovan, että „Halcyonen yliopiston opiskelijoilla on *täysi oikeus pitää* saavuttamiaan oppiarvoja Looshin

antamina.“ Ei Ortega väitä Looshin niitä antavan. Asiassa on ero, jos olet saanut tohtoritittelin Looshilta tai jos vain olet oikeutettu kuvittelemaan sen saaneesi. Kyllähän Ortega yhtähyvin kuin muut teosofit tietää, ettei Valkoinen Veljeskunta anna diplomeja enemmän kuin julkisia arvonimiäkään. Sanoillaan Ortega tarkoittanee sitä, että hän ja luultavasti jotkut muut Halcyonen yliopiston professorit ovat siksi läheisessä suhteessa Valkoiseen Veljeskuntaan, että tämä heidän personallinen suhteensa heittää loisteen yli koko opiston.

– Ja mitä sinä, P. E., semmoisesta arvelet?

– Arvelen, että jos tuo kaikki on totta, on mysterio-opisto perustettu Amerikkaan.

– Mutta onko se totta?

– Sitä en tiedä, mutta vanhana teosofina olen niin paljon nähnyt, että tuonsuuntainen itsereklamointi minua tympäisee. On niin paljon julkisesti puhuttu mestareista ja vihkimyksistä ja arhateista, että . . . että . . .

– Kiitos, ymmärrän.

– Mutta hedelmästä puu tunnetaan. Ken elää, hän näkee.

*

Ja toinen kysymys.

– Tässä on niin paljon näitä kassoja ja rahastoja nyt Ruusu-Ristissä, ettei tavallinen yksinkertainen ihminen enää tiedä, mihin hän pienet penninsä panee. Minä esim. tahtoisin avustaa Johtajaa ja hänen personallista työtään, mutta mihin rahastoon silloin avustukseni jätän?

Tähän omantunnon kysymykseen vastaan seuraavasti (jättäen mainitsematta ne ansaitsemattomat lahjat, joilla jotkut ystävät joskus muistavat minua):

– Johtajan työtä kannatetaan välittömästi: 1) tilaamalla Ruusu-Risti, joka ilmestyy P. E:n kustannuksella, 2) käymällä, jos on Helsingissä, P. E:n luennoilla, 3) avustamalla Ruusu-Risti-seuraa säännöllisillä vuosimaksuilla, sillä seura ylläpitää puolestaan luentotyötä Helsingissä, 4) ostamalla Ruusu-Risti-kirjallisuutta ja 5) avustamalla P. E:n rahastoa, joka toistaiseksi on R.R-kustannustoiminnan tukena. Tässä on tosin nyt mainittu viisi eri reikää jäsenten rahoille, mutta 1), 2) ja 4) eivät ole rahastoja, vaan luonnollisia tilaisuuksia; 3) taas on jokaisen jäsenen itsestään lankeava velvollisuus, joten ylimääräiseksi rahastoksi jää vain 5). Mutta jos jäsen, jolla ei ole liikoja varoja, kysyy itseltään, kumpaa kassaa hän avustaa: seuran yleistä vaiko P. E:n rahastoa, on hänen epäröimättä valittava edellinen. Ruusu-Risti-seuran kassa, jonka hoitajana on Esko Koivisto, on ehdottomasti avustusten tarpeessa, sillä muuten koko yhteistyö pysähtyy tai kaatuu. P. E:n rahasto perustettiin viime vuosikokouksessa etupäässä niitä jäseniä varten, jotka ennen olivat avustaneet temppeleirahastoa; sillä on tärkeä tehtävä nykyhetkellä, mutta ken tietää, kuinka pitkä

ikä sillä rahastolla on? Omasta puolestani en harrasta niin monia rahastoja, – kuvittelen aikaa, jolloin on vain yksi ainoa suuri, suuri kassa, joka tukee kaikkea työtä.

Muuten yhdyin siihen ajatukseen, joka lausuttiin äskeisessä jäsenkokouksessa Helsingissä, että niin moni jäsen kuin mahdollista ottaisi kirjoja myydäkseen. Olen kuullut eräästä yhdistyksestä, jossa jäseniksi pyrkijät viiden vuoden aikana ovat ikäänkuin koetuksella: heidän ei tarvitse maksaa vuosimaksuja, mutta heidän tulee myydä kunakin vuonna niin ja niin monta kappaletta määrättyä kirjaa. Sillä tavalla todella koetellaan pyrkijän harrastusta ja vilpittömyyttä.

*

Vielä kolmas kysymys.

Sen teki minulle Point Loma T. S:n johtaja, tohtori G. de Purucker, käydessään elokuulla Helsingissä.

– Ettekö voisi, hän sanoi, – kaikki ruusuristolaiset liittyä kerta kaikkiaan Teosofisen Seuran jäseniksi? Muodostaisitte T. S:n Suomalaisen Osaston, P. E. presidenttinä, ja tšekäläiset Point Loma-laiset olisivat iloisina mukana. Luotan täydellisesti teihin, saisitte vapaasti järjestää omat asianne ja itse myös määrätä, minkä vuosiavustuksen tahtoisitte suorittaa päämajaan Point Lomassa. Tällaisesta järjestyksestä olisi suurenmoinen hyöty koko teosofiselle liikkeelle Euroopassa, sillä Suomella on nykyään pelastuksen avain kädessään.

Olen tässä vain lyhyesti toistanut tohtori Puruckerin sanat, sillä hän puhui pitkälti ja kauniisti. Hänen sanansa tekivät vilpittömän ystävällisen vaikutuksen, hän kiitteli Ruusu-Ristin työtä ja sen uskollisuutta H. P. B:ta kohtaan ja lausui vakaumuksenaan, että Mestarin käsi lepäsi siunaavana yllämme.

En tietenkään voinut muuta vastata kuin että esittäisin hänen ehdotuksensa Ruusu-Ristin hallitukselle pohdittavaksi ja päätettäväksi.

Hallituksessa iloitsimme kaikki tästä veljellisestä tarjouksesta, mutta emme olleet yhtä vakuutettuja sen käytännöllisestä hyödystä ja merkityksestä. Ruusu-Ristillä on siksi itsenäinen asema teosofisessa maailmassa, että sen sulautuminen toiseen seuraan epäilemättä herättäisi väärinkäsityksiä. Siksi tuntuu luonnollisemmalta, että syntyisi teosofinen liitto, johon eri seurat täysin itsenäisinä kuuluisivat, – kuten Ruusu-Ristin puolelta ehdotettiin kymmenen vuotta sitten. Näin ollen emme ainakaan vielä osanneet yhtyä tohtori Puruckerin ehdotukseen.

Mutta teosofista ystävyyttä on ilmassa, ja sydämellämme lepää ajatus teosofisesta yhteistoiminnasta. Jospa Adyar ja Point Loma tarjoisivat kättä toisilleen!

*

Lopuksi pyydän jokaista – ennen kaikkea helsinkiläistä – asianharrastajaa talven kuluessa ja tilaisuuden sattuessa muistamaan Ruusu-Ristin yhteiskunnallista ryhmää ja sen työtä hätää kärsivien ihmisveljien auttamiseksi.

(Ruusu-Risti 1931 Lokakuu N:o 8, s. 249-252)